

Angyal kellett a családnak

Szeretettel feldolgozott veszteség

A gyergyócsomafalvi Szilágyiék élete sosem volt könnyű. A hattagú családban bekövetkezett tragédia után hiába tettek terítéket a kistestvérei, Emese már csak a rajzaikon jelent meg, kisséfentebb a lapon, mint a család többi tagja. Elment, űrt hagyva maga után. Bármilyen történhetett volna a családban egy ilyen csapás után, ők mégis olyan kapaszkodóra leltek, amely még inkább megerősítette a kötődéseket. A szülők kapcsolatát, a három lány és az anya közötti viszonyt.

TAMÁS GYOPÁR

Ritából, az édesanyából eredendő bölcsesség árad. Olyan erő, ami a legnehezebb helyzetekben is képes talpra állítani az embert, ami segít más színben feltüntetni a veszteséget, ami folyamatosan erősíti abban a hitben, hogy a tragédia során elhunyt 14 éves lányuk ma is vigyáz mindannyiukra. Rita és férje, Attila, mindketten többgyermekes, csonka családból származnak. Már az elején felfogadták, hogy bármilyen történjen, ők nem követik szüleik példáját. Attila a kereső a családban, rónkszállító autón sofőr, Rita háziasszony, aki zöldségtermesztéssel, állattartással képes előteremteni a mindennapi betevőt a kenyérsütéstől a sertéshizlalásig. Ottjártunkor a szederpataki portán a kemencében száradt a famáglya a másnapi sütéshez.

GYERMEKÁLDÁS, NEHÉZSÉGEK

Attila sorkatonai szolgálata után nem sokkal megszületett Katalin, a legnagyobb lány. 1988-ban házasságot kötöttek, fedél ugyan volt a fejük felett, egy szobában laktak a férj szüleinél, de saját házról még álmodni sem mertek. A második kislány születéséig lenfonodai munkásként dolgozott a kismama. „Akkor buták voltunk, sötétek, nem tudtunk sok mindent, de jó volt úgy, mert ha mindent meg gondoltunk

volna, nem így alakul az életünk. Kati kicsi volt, Emese útban, de házunk még mindig nem volt” – emlékezik vissza Rita a házasságuk első évére.

A rendszerváltás a család életében is változást hozott. Attila Magyarországra járt pénzt keresni, hogy saját házat vásároljanak. A házvásárig az édesanya egyedül nevelte a két gyermeket. „Itthon maradtam a két kicsivel, a tehénnel az istállóban, s takarni, kapálni valókkal a mezőkön” – meséli.

Abban az időben törvény szerint három hónapi gyermeknevelési szabadság járt, így Ritának a kisbabát otthon hagyva, anyatejtől feszülő mellettel vissza kellett mennie dolgozni. Abban látta a megoldást, hogy éjszakai műszakot vállal. De nappal a két kicsi mellett nem jutott idő pihenésre, még akkor sem, amikor egy öregasszony vigyázta fel. Időközben átköltöztek a saját házacskába, de csak egy szobában fűtöttek, ott éltek. Mivel nincs az kicsi, akinek, ha játszani támad kedve, ne nyitogatná édesanyja szemhéját, hogy kapcsolódjon be ő is a mókába, így hát lehetetlen volt pihennie. A férje javasolta, hogy ne menjen tovább dolgozni, valahogy megoldják. „Más sem halt étlen, így biztatott. Volt tehén, malac, tyúk, kicsi vetemény. Szerencsére a salátát mindenki szereti, azt kétszer is lehet vetni – emlékezik vissza hálásan férje akkori szavaira. – Biza sokszor azt sem tudtuk, mit fogunk enni, de a Jóisten mindig kirendelte.” A bizalom, a megértés mellett a leglényegesebb az, hogy mai napig megbeszélnek mindent, így sikerült leküzdeniük a nehézségeket.

KERESZT A NAGYMEZŐN

Tíz év múlva születtek meg a kicsik, a „második költet”, ahogy fogalmaz az édesanya. Meg sem fordult a fejébe, hogy ne vállalja a gyermekeket. „Mindig azt mondtam, ahány gyermeket a Jóisten ad, annyit elfogadok. Volt, aki kikacagott, aki tudta, hogy egyik napról a másikra alig élünk, mert sokszor reggel-délben-este megettük a pityókat. Hála Istennek az volt örökké.” A férje biztatta ekkor is: egy csipor vízzel többit töltünk a fazékba, s egy tányér levessel több lesz, jut neki is.

Kati 15, Bernadett 4, Gabica 3 éves volt, amikor bekövetkezett a tragédia a családban. Emese hetedik volt, Kati nyolcadikos, Gyergyócsomafalván a hetedik osztályosok gyűjtnek mezei virágot, hogy feldíszítsék az iskolát a végzősök ünnepelésére. A gyönyörű napsütésben Emese társaival együtt biciklizett a mezőre. Az edelszenteltető kosarat tele szedte júniusi virágokkal, lepakolta, majd úgy döntött, visszamegy segíteni a többieknek. Egyedül ő ment vissza. Derült égből vihar kerekedett, villám csapott a kislány biciklijébe. A Nagymezőn ma kereszt jelzi, hol ért véget Emese világi útja.

Az édesanya meggyőződése, hogy őt a Jóisten felkészítette erre a tragédiára. Imacsoportba járt, erősítette hitét, elkezdte másképpen látni az életet. „Már korábban megértettem, hogy gyermekeinket ajándékba kapjuk tőle, akkor veszi vissza, amikor akarja – mondja, miközben elmorzsolja a könnyeit. – Nehéz volt elfogadni, hogy egy 14 éves gyermeket kellett eltemessünk, akiép, egészséges volt, csak rosszkor volt rossz

helyen. Vagyis akkor ott kellett lennie. Mert angyal kellett ennek a családnak...”

ISTEN, EMBER SEGÍTETT A CSALÁDNAK

A család közösen dolgozta fel a tragédiát. „Sokszor fejés közben, vagy ahol sikerült, ki-sírtam magam, és amikor a házba bejöttem, már jókedvem volt” – idézi fel Rita a gyász első időszakát. „A legkisebb, Gabica Emesével egy ágyban aludt, sokáig éjszakánként megébredt és kiabált, hogy Mesikét akarom. Fájdalomból sok jutott, de feldolgozására segítő jobbot kapott a család. „Isten embereket küldött a segítségünkre” – mondja.

A szárhelyi pap bácsi, György Balázs Orotván szolgált akkoriban. A tragédia után hetente háromszor kereste fel a családot, aztán amikor látta, hogy jobban vannak, csak egy, majd csak kéthetente. A 2003-as tragédia után másfél év is eltelt, mire felszabadultan tudtak együtt nevetni Szilágyiék. „Most már nem látom álmomban Emesét. Amikor legutóbb láttam, azt mondta, hogy tízest kapott biológiából, pedig egy feladatot nem oldott meg. Egy barátónője is látta, egy gyönyörű, fényes fehér ruha volt rajta, olyan, milyen itt a földön nincs. Azt üzenté, ha tudnátok, itt mi van, mind ide akarnátok jönni. Ez megnyugtató. Elvette a Jóisten, de ő jó helyen van” – meséli az édesanya, aki megtanult sebezhetőségével együtt élni.

Az édesapa megtört, amikor Emese megtért teremtményéhez. A nagyobbik lánya akkor látta először sírni az édesapját. „En voltam az erősebb, tartottam magam, bírtam egy darabig, de aztán orvoshoz ke-

rültem” – mondja Attila, aki ugyanabban az évben édesapját is elveszítette. De meggyógyult, mert a családnak szüksége van rá. „Senkinek sincs titka a családban, mindent megbeszélünk, mindenki odateszi a részét. A szeretet tart össze minket” – fogalmazza, majd hozzáteszi: Kati, a nagy lányuk is azt szeretné, hogy az ő családja is hasonlóképpen éljen.

A VÁLASZ NEM ITT VAN

Katalin állítja, a mai napig jó testvérként segíti őt Emese. Nincs köztük, mégis ott van. „Néhány évvel később megéreztem, mi a hit, és rádöbbentem, hogy Emese mindig közbenjár – próbálja érzékelteni a két világot összekötő kapcsolatot. – Veszteség esetén két választási lehetősége van az embernek: vagy belemenekül valami földi, alvilági dologba, ami a figyelmét eltereli, és hülyíti magát, vagy a hit útjára lép.”

Bármilyen történhetett volna, de a lehető legjobban alakult a familia élete. Még inkább értékelik egymást, még összetartóbbak. Bár Kati öt éve férjhez ment, napi rendszerességgel látogatja szüleit. Anyósáék házában laknak, közben építkeznek. Közös életük hasonlóan kezdődik, mint egykor szüleinek. Az édesanya hetente kétszer kenyeret süt a családnak, Katiék svájci mintára zöldséget természetnek. Gyakran összeülnek, asztali áldás előzi meg a közös ebédet. A kicsik is nagyok lettek. Emesének már nem tesznek terítéket. A család együtt jár vallási táborkba, vasárnaponként szentmisére. Ma már hiszik, hogy a sokszor megfogalmazott kérdésre – miért történt mindez? – válasz odaát keresendő.